

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc.v4.04>

CZU: 338.124.4:328(100)

WORLD CRISES AND THEIR INFLUENCE ON CHANGING THE STRATEGIC PRIORITIES OF THE GOVERNMENT – INTERNATIONAL EXPERIENCES.

CRIZELE MONDIALE SI INFLUENTA LOR ASUPRA SCIMBARII PRIORITATILOR STRATEGICE ALE GUVERNULUI – EXPERIENTE INTERNATIONALE.

BOCAN Maria, masteranda, Specialitatea FPF

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61,
e-mail: bocan.maria@ase.md

Rezumat. Criza în sine apare ca fiind convergența câtorva deficiențe economice. Mai întâi, este criza financiară globală, exprimată de reducerea și scumpirea (în termeni de rate ale dobânzilor) creditelor. Aceasta este apoteoza multor ani de „bani ieftini”, când împrumuturile erau oferite aproape fără nicio interogare asupra solvabilității solicitanților. Criza creditelor subprime din SUA își are rădăcinile în această ușurință de acordare a creditelor. Scumpirea bruscă a creditelor a condus la scăderea foarte rapidă a cererii. Nu doar indivizii și-au văzut diminuată puterea de cumpărare, dar și băncile însele au simțit foarte concret amenințarea falimentului. Aceasta s-a tradus într-un cerc vicios, în care întreprinderile aveau nevoie de lichidități pentru a supraviețui unor vremuri în care vânzările scădeau, iar băncile, care de obicei finanțau întreprinderile în cauză, își retrăgeau sprijinul. În al doilea rând, scăderea puterii de cumpărare și instalarea unei temeri cvasigeneralizate de a cheltui a lăsat multe state care se bazau pe exportul produselor proprii către alte state fără cumpărători.

Cuvinte-cheie: taxes, market economy, default, economic crisis

JEL CLASSIFICATION: F52, G01, M12, O23

INTRODUCERE

Criza economica mondiala este un ansamblu de disfuncții, dezechilibre și instabilitate economica in domeniul dezvoltarii economice, fluxurilor internationale, mecanismelor de funcționare a economiei internaționale, care afectează direct sau indirect toate țările lumii, aducand prejudicii economiilor naționale și economiei internaționale în ansamblul ei. Economia internațională, atât ca sistem global, cât și prin subsistemele sale, are un caracter complex și dinamic care suporta o dezvoltare inegală sub influența revoluției științifice și tehnologice a diferitor ramuri economice, economii naționale, raporturi de forțe în lume. Interdependența stinsă între state în toate domeniile relațiilor economice internaționale fac vulnerabile ansamblul economiilor lumii la schimbările apărute

într-un stat, regiune sau subsistem economic. Dacă, în economiile naționale crizele economice sunt periodic inerente, cu atât mai mult în economia internațională ele se manifesta activ ca urmare a diversității relațiilor și contradicțiilor dintre state. Totuși, aceste crize în interdependența lor pot constitui un impuls al cooperării internaționale pentru găsirea de soluții în beneficiul progresului economic. Pe parcursul deceniilor, economia internațională a cunoscut mai multe crize, majoritatea lor avându-și originea în diferite state sau subsisteme economice și care s-au transmis prin intermediu fluxurilor economice de la o țară la alta, de la o regiune la alta și dintr-un sistem în altul. Aceste crize se manifesta prin recesiune mondială a producției, comerțului, dezorganizarea pieței internaționale a capitalului și a instituțiilor financiare.

Scopul cercetării constă în determinarea gradului de influență a crizelor economice, asupra strategiilor bugetar-fiscale, experiențe internaționale. Reieșind din scopul general al cercetării, am propus următoarele obiective de bază:

1. Impactul crizelor economice asupra strategiilor bugetar-fiscale.
2. Analiza efectului crizelor economice raportat la politicile bugetar-fiscale.

Ipoteza de la care a fost inițiată cercetarea este "Crizele economice mondiale influențează direct asupra strategiilor bugetar-fiscale."

Descrierea succintă a surselor bibliografice

În cartea „The Global Financial Crisis” de Howard Davies și David Green este o analiză aprofundată a crizei financiare din 2008 și a impactului acesteia asupra economiei globale. Iar „The New Depression: The Breakdown of the Paper Money Economy” de Richard Duncan este o carte care susține că sistemul economic actual este nesustenabil și va duce la o nouă depresie.

Alan Greenspan în memoriile sale „The Age of Turbulence: Adventures in a New World” acoperă perioada în care Greenspan a fost președinte al Rezervei Federale și relatează opiniile sale despre economia globală. O nouă abordare a politicii bancare și monetare pentru a preveni viitoarele crize financiare este propusă în cartea „The End of Alchemy: Money, Banking, and the Future of the Global Economy” de Mervyn King. „The Shock Doctrine: The Rise of Disaster Capitalism” de Naomi Klein este o carte care explorează modurile în care guvernele și corporațiile exploatează crizele pentru a-și promova propriile interese.

Despre cum un grup de investitori au prezis criza financiară din 2008 și au profitat de ea este povestit în cartea „The Big Short: Inside the Doomsday Machine” de Michael Lewis. În „The Coming Economic Collapse: How You Can Thrive When Oil Costs \$200 a Barrel” de Stephen Leeb se prezice un colaps economic din cauza creșterii prețului petrolului și oferă sfaturi despre cum să vă pregătiți pentru acesta.

Iar jurnalul unui avocat care a trăit în Marea Depresiune oferă o relatarea personală a impactului economic și social al crizei- „The Great Depression: A Diary” de Benjamin Roth.

Descrierea metodei de cercetare utilizate

Cercetarea de birou este o metodă de cercetare științifică care se bazează pe analiza și sinteza informațiilor existente în surse documentare, cum ar fi cărți, reviste, rapoarte, statistici, baze de date și alte surse electronice. Această metodă de cercetare este utilizată în special în domeniile științelor sociale, economice și umaniste, dar poate fi aplicată și în alte domenii.

Cercetarea de birou poate fi utilizată pentru a obține informații despre o gamă largă de subiecte, cum ar fi istoria, economia, sociologia, psihologia, politica și multe altele. Această metodă de cercetare poate fi utilizată pentru a identifica tendințe, modele și relații între variabile, precum și pentru a dezvolta teorii și ipoteze.

Pentru a efectua cercetarea de birou, cercetătorii trebuie să identifice sursele relevante de informații și să le analizeze cu atenție. Aceștia trebuie să fie capabili să evalueze calitatea și fiabilitatea informațiilor, să identifice lacunele în cunoștințele existente și să dezvolte noi perspective și abordări.

Cercetarea de birou poate fi o metodă eficientă și economică de a obține informații, dar poate fi limitată de calitatea și disponibilitatea informațiilor existente. De asemenea, cercetarea de birou poate fi influențată de prejudecăți și interpretări subiective ale cercetătorului. Prin urmare, este important ca cercetătorii să fie atenți la aceste probleme și să utilizeze o abordare riguroasă și obiectivă în analiza informațiilor.

Rezultatele obținute

În ultimii 30 de ani, lumea a fost martora a mai multor crize economice majore. Iată câteva dintre cele mai importante:

1. Criza financiară din 1998 a fost o criză economică globală care a început în Asia de Est și s-a răspândit în alte regiuni ale lumii. Această criză a fost declanșată de o serie de factori, inclusiv creșterea rapidă a creditelor și a investițiilor speculative, precum și problemele economice și politice din țările afectate.

Criza a început în iulie 1997, când moneda Thailandeii, bahtul, a fost devalorizată. Aceasta a dus la o panică financiară în regiune, iar alte țări din Asia de Est, cum ar fi Indonezia, Coreea de Sud și Filipinele, au fost afectate de probleme similare. Investitorii străini au început să-și retragă investițiile din aceste țări, ceea ce a dus la o scădere a valorii monedelor și la o creștere a ratelor dobânzilor.

Criza s-a răspândit apoi în alte regiuni ale lumii, inclusiv în Rusia și America Latină. În Rusia, criza a fost declanșată de o serie de probleme economice și politice, inclusiv devalorizarea rublei și o scădere a prețurilor la petrol. În America Latină, criza a fost declanșată de problemele economice din Brazilia și Argentina.

Criza financiară din 1998 a avut un impact semnificativ asupra economiei globale, iar multe țări au suferit o scădere a creșterii economice și o creștere a șomajului. În urma acestei crize, au fost implementate o serie de reforme economice și financiare pentru a îmbunătăți stabilitatea financiară și pentru a preveni o altă criză similară în viitor.

2. Criza financiară globală din 2008 - Această criză a fost cauzată de o combinație de factori, inclusiv creșterea rapidă a creditelor, investițiile speculative și practicile de creditare riscante. A avut un impact major asupra economiilor din întreaga lume și a dus la o recesiune globală.

Aceste crize economice au avut un impact major asupra economiilor din întreaga lume și au dus la schimbări semnificative în politica economică și în reglementările financiare.

Guvernele din întreaga lume au reacționat diferit la criza financiară din 2008, dar majoritatea au luat măsuri pentru a încerca să limiteze efectele acesteia asupra economiilor lor. Unele dintre aceste măsuri includ:

Injectarea de capital în bănci și alte instituții financiare pentru a le ajuta să supraviețuiască crizei. Reducerea ratelor dobânzilor pentru a încuraja împrumuturile și investițiile, stimularea economiilor prin cheltuieli publice și programe de infrastructură, implementarea de reglementări mai stricte pentru a preveni crizele financiare viitoare, cooperarea internațională pentru a coordona răspunsul la criză și pentru a evita efectele negative asupra economiilor globale.[4]

Aceste măsuri au avut un impact diferit în diferite țări, dar în general au ajutat la stabilizarea economiilor și la evitarea unei recesiuni globale mai severe.

Uniunea Europeană a reacționat la criza financiară din 2008 prin adoptarea unor măsuri legislative și politice pentru a ajuta la prevenirea răspândirii crizei și pentru a sprijini economiile afectate. În general, răspunsul UE a fost coordonat și a implicat o serie de acțiuni la nivelul întregii Uniuni Europene.

Printre măsurile luate de UE se numără:

Adoptarea unui pachet de măsuri de stimulare fiscală pentru a sprijini economiile naționale afectate de criza, crearea unui fond de salvare financiară pentru a ajuta țările membre să facă față crizei, introducerea unor reglementări mai stricte pentru sectorul bancar și financiar, inclusiv crearea Autorității Bancare Europene și a Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe, îmbunătățirea coordonării politice între statele membre pentru a ajuta la prevenirea răspândirii crizei și pentru a sprijini economiile naționale.[8]

Răspunsul UE la criza financiară din 2008 a fost unul puternic și a avut un impact semnificativ asupra economiilor europene și a economiei globale.

Criza financiară din 1998 a fost declanșată de o serie de factori, inclusiv:

Creșterea rapidă a datoriei externe a multor țări în curs de dezvoltare, în special a celor din Asia de Est, care au început să se bazeze pe împrumuturi pentru a finanța creșterea economică, creșterea rapidă a investițiilor străine în aceste țări, în special în sectorul financiar, care a dus la o creștere a bursei și a prețurilor imobiliare, politicile monetare și fiscale inadecvate ale guvernelor din aceste țări, care au dus la inflație și la creșterea deficitelor bugetare, creșterea rapidă a creditării și a investițiilor speculative, care a dus la o creștere a riscului și a volatilității piețelor financiare, criza financiară din Rusia din 1998, care a dus la o scădere a

prețurilor la petrol și la alte mărfuri, afectând economiile țărilor exportatoare de mărfuri.[3]

Acești factori au dus la o criză financiară în Asia de Est, care s-a răspândit rapid în alte părți ale lumii, inclusiv în Rusia și în America Latină. Criza a avut un impact semnificativ asupra economiei globale și a dus la o scădere a creșterii economice și a investițiilor în multe țări.

Criza financiară din 1998 a avut un impact semnificativ asupra economiei Rusiei. Aceasta a fost declanșată de o serie de factori, inclusiv: scăderea prețurilor la petrol și alte mărfuri, care a afectat economia Rusiei, care depindea în mare măsură de exporturile de petrol și gaze, creșterea rapidă a datoriei externe a Rusiei, care a ajuns la niveluri insustenabile, politicile fiscale și monetare inadecvate ale guvernului rus, care au dus la inflație și la creșterea deficitelor bugetare, investițiile speculative și creditarea excesivă, care au dus la o creștere a riscului și a volatilității piețelor financiare.[9]

Acești factori au dus la o criză financiară în Rusia în august 1998, când guvernul a fost nevoit să-și declare incapacitatea de a-și onora datoriile externe. Aceasta a dus la o scădere semnificativă a valorii rublei și la o creștere a inflației. În plus, multe bănci și companii rusești au intrat în faliment, iar investitorii străini au început să-și retragă investițiile din Rusia.

Criza financiară din Rusia din 1998 a avut un impact semnificativ asupra economiei globale, deoarece Rusia era un important exportator de petrol și gaze și avea legături comerciale semnificative cu alte țări. De asemenea, criza a afectat în mod direct economiile altor țări din Europa de Est și Asia Centrală, care aveau legături comerciale și financiare strânse cu Rusia.

Guvernul Rusiei a reacționat la criza financiară din 1998 prin adoptarea unui set de măsuri pentru a încerca să stabilizeze economia și să reducă impactul crizei. Aceste măsuri au inclus:

1. Devalorizarea rublei: Guvernul a decis să devalorizeze rubla cu aproximativ 50%, ceea ce a dus la o scădere semnificativă a valorii sale față de dolar și alte valute străine. Această măsură a fost luată pentru a face exporturile rusești mai competitive și pentru a reduce presiunea asupra datoriei externe.
2. Închiderea băncilor și a companiilor: Guvernul a decis să închidă multe bănci și companii care erau în dificultate financiară, pentru a reduce riscul de faliment și pentru a îmbunătăți situația financiară a economiei.
3. Reducerea cheltuielilor bugetare: Guvernul a redus cheltuielile bugetare și a încercat să reducă deficitul bugetar, pentru a reduce presiunea asupra economiei și a îmbunătăți situația financiară a țării.
4. Îmbunătățirea politicii fiscale și monetare: Guvernul a încercat să îmbunătățească politica fiscală și monetară, pentru a reduce inflația și a îmbunătăți situația financiară a economiei.

5. Negocierea cu creditorii externi: Guvernul a încercat să negocieze cu creditorii externi pentru a reduce presiunea asupra datoriei externe și pentru a obține sprijin financiar.

Aceste măsuri au avut un impact mixt asupra economiei Rusiei. Devalorizarea rublei a făcut exporturile rusești mai competitive, dar a dus la o creștere a inflației și a prețurilor. Închiderea băncilor și a companiilor a dus la pierderea locurilor de muncă și la o scădere a producției. Reducerea cheltuielilor bugetare a dus la o scădere a investițiilor în infrastructură și servicii publice. În cele din urmă, economia Rusiei a început să se redreseze abia după câțiva ani, odată cu creșterea prețurilor la petrol și gaze și cu îmbunătățirea situației economice globale.

Guvernele din America Latină au reacționat diferit la criza financiară din 1998. Unele țări, cum ar fi Brazilia și Argentina, au adoptat politici de austeritate și au primit sprijin financiar din partea Fondului Monetar Internațional (FMI). Alte țări, cum ar fi Venezuela și Ecuador, au ales să nu urmeze politici de austeritate și au suferit consecințe economice mai severe. Guvernele din America Latină au încercat să găsească soluții pentru a-și proteja economiile și a-și menține stabilitatea financiară în timpul crizei.[1]

Guvernele Braziliei și Argentinei au adoptat politici de austeritate și au primit sprijin financiar din partea Fondului Monetar Internațional (FMI) în timpul crizei financiare din 1998. În Brazilia, guvernul a redus cheltuielile publice și a crescut ratele dobânzilor pentru a reduce inflația și a-și proteja moneda. De asemenea, Brazilia a primit un împrumut de 41,5 miliarde de dolari de la FMI și alte organizații internaționale pentru a-și menține stabilitatea financiară. În Argentina, guvernul a adoptat politici similare de austeritate, inclusiv reducerea cheltuielilor publice și creșterea ratei dobânzilor. De asemenea, Argentina a primit un împrumut de 11,2 miliarde de dolari de la FMI și alte organizații internaționale pentru a-și menține stabilitatea financiară.[5]

Aceste măsuri au ajutat Brazilia și Argentina să-și mențină stabilitatea financiară și să evite o criză economică mai gravă în timpul crizei financiare din 1998.

Guvernele Venezuelei și Ecuadorului au adoptat politici diferite în timpul crizei financiare din 1998.

În Venezuela, guvernul a adoptat politici de stimulare a economiei, inclusiv creșterea cheltuielilor publice și reducerea ratei dobânzilor. Aceste politici au dus la o creștere economică semnificativă în anii următori, dar au și dus la o creștere a inflației și a datoriei publice.

În Ecuador, guvernul a adoptat politici de austeritate, inclusiv reducerea cheltuielilor publice și creșterea ratei dobânzilor. Aceste politici au dus la o scădere a economiei și la o creștere a șomajului, dar au și ajutat la reducerea inflației și a datoriei publice.

În ambele cazuri, guvernele au primit sprijin financiar din partea Fondului Monetar Internațional (FMI) și a altor organizații internaționale pentru a-și menține

stabilitatea financiară. Cu toate acestea, politicile diferite adoptate de guvernele Venezuelei și Ecuadorului au avut consecințe diferite pe termen lung asupra economiilor lor.[10]

CONCLUZII

Crizele din 1998 și 2008 au avut un impact semnificativ asupra strategiilor bugetar-fiscale ale Americii, Rusiei și Uniunii Europene. În general, aceste crize au determinat o creștere a cheltuielilor guvernamentale și o scădere a veniturilor fiscale, ceea ce a dus la creșterea deficitelor bugetare și a datoriei publice.

În Statele Unite, criza din 2008 a dus la adoptarea unor politici fiscale expansioniste, cum ar fi reducerea impozitelor și majorarea cheltuielilor guvernamentale pentru a stimula economia. În Rusia, criza din 1998 a dus la o criză financiară și la o scădere semnificativă a veniturilor fiscale, ceea ce a dus la o creștere a datoriei publice. În Uniunea Europeană, criza din 2008 a dus la adoptarea unor politici de austeritate fiscală, cum ar fi reduceri ale cheltuielilor guvernamentale și creșteri ale impozitelor, pentru a reduce deficitul bugetar și a controla datoria publică.

Crizele economice au determinat o schimbare a priorităților și a strategiilor fiscale ale acestor țări, cu accent pe stimularea economiei, reducerea deficitelor bugetare și controlul datoriei publice.

REFERINȚELE BIBLIOGRAFICE

1. Davies, Howard, and David Green. *The Global Financial Crisis*. Palgrave Macmillan, 2010.
2. Duncan, Richard. *The New Depression: The Breakdown of the Paper Money Economy*. John Wiley & Sons, 2012.
3. Greenspan, Alan. *The Age of Turbulence: Adventures in a New World*. Penguin Press, 2007.
4. King, Mervyn. *The End of Alchemy: Money, Banking, and the Future of the Global Economy*. W.W. Norton & Company, 2016.
5. Klein, Naomi. *The Shock Doctrine: The Rise of Disaster Capitalism*. Picador, 2007
6. Lewis, Michael. *The Big Short: Inside the Doomsday Machine*. W.W. Norton & Company, 2010.
7. Leeb, Stephen. *The Coming Economic Collapse: How You Can Thrive When Oil Costs \$200 a Barrel*. Business Plus, 2006.
8. Roth, Benjamin. *The Great Depression: A Diary*. PublicAffairs, 2009.
9. Soros, George. *The Crisis of Global Capitalism: Open Society Endangered*. PublicAffairs, 1998.
10. Varoufakis, Yanis. *The Global Minotaur: America, Europe and the Future of the Global Economy*. Zed Books, 2011.

Coordonator științific: Andrei PETROIA, dr., conf.univ.

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61,
e-mail: apetroia@ase.md